

Vaikai ir jaunimas Žemaitijoje vykstančiose tarptautinėse šventėse, festivaliuose, konkursuose

Gintautas ŽIŽIŪNAS

2022 m. Jurbarkė vykusio vaikų ir jaunimo teatrų kūrybinių dirbtuvių festivalio „Vaivorykštė 2022“ ir mėgėjų teatro tarptautinių renginių akimirka. Jurbarko kultūros centro nuotrauka

Po dviejų pandemijos metų šiame tarsi maišas atsirišo – vis daugiau laisvės, renginių, kelionių, galimybių bendrauti. Tuo džiaugiasi ir meno kolektyvai. Rajonuose didelė dalis renginių jau seniai ne tik vietos žmonėms skirti. Juose dalyvauti, koncertuoti atvyksta meno kolektyvai iš įvairių Lietuvos rajonų, o kartais – ir iš svečių šalių. Tarptautiniai renginiai – įvairios šventės, festivaliai sulaukia išskirtinio dalyvių dėmesio. Įprasta, kad kasmet Lietuvoje jų vyksta kelios dešimtys. Rusijai užpuolus Ukrainą, Lietuvoje apsisistojo nemažai Ukrainos menininkų, renginiuose dalyvauja ne tik jie, bet ir Europoje ir už jos ribų gastroliuojantys Ukrainos meno kolektyvai, neturintys galimybės sugrįžti į savo šalį, tad tarptautinių festivalių ir kitų kultūros renginių skaičius Lietuvoje gerokai išaugo. Kokia situacija Žemaitijos etnografiniame regione? Apie tokius planuotus renginius turime metų pradžioje skelbtą informaciją (ją viešina Lietuvos nacionalinis kultūros centras savo interneto svetainėje www.lnkc.lt), tad pažiūrėkime, kas šiame vyko Žemaitijoje.

AKMENĖS RAJONAS, kaip ir keletas kitų (Jurbarko, Mažeikių, Raseinių, Skuodo, Šilalės, Taura-

gės, Telšių), daug išmonės parodė rengdamiesi gegužės 15–29 dienomis vykusiame kasmet vykstančiam tarptautiniam Poezijos festivaliui „Poezijos pavasaris 2022“. Į renginius buvo kviečiami įvairaus amžiaus poezijos mylėtojai, gražiai pagerbti atvykę kūrėjai.

JURBARKE šiais metais vyksta Tarptautinis sakralinės muzikos festivalis „Jubilatė“, kuriame koncertuoja chorai. Rugpjūčio mėnesį surengtas IX folkloro festivalis „Ant vandens“, spalio mėnesį – vaikų ir jaunimo teatrų kūrybinės dirbtuvės-festivalis „Vaivorykštė 2022“, mėgėjų teatro tarptautiniai renginiai.

KRETINGOS rajono SALANTŲ miestelyje vyko tarptautinės gyvosios istorijos dienos „Kurše ont Imbaries“. Lapkričio viduryje tradicinės muzikos gerbėjai Kretingoje buvo pakviesti į tarptautinę liaudiškų kapelų šventę „Grok, žemaiti!“

Daug tiek profesionalius, tiek ir meno mėgėjų kolektyvus sutraukusių festivalių šiame organizavo MAŽEIKIŲ rajono kultūros darbuotojai. Birželio pradžioje Mažeikiuose buvo surengta kas trys metai čia vykstanti tarptautinė Žemaičių dūdų šventė, liepos pradžioje – tarptautinis jaunųjų atlikėjų festivalis-konkursas „Baltic Voice 2022“ ir tarptautiniai

camera is“. Lietuvos bei užsienio šalių formaliojo ir neformaliojo švietimo bei kultūros įstaigų akordeonistai gegužės–rugšėjo mėnesiais koncertavo šiame mieste vykusiame tarptautiniame akordeono muzikos festivalyje-konkurse „Linksmasis akordeonas“. Birželio mėnesį įvairių žanrų vaikų ir jaunimo šokių kolektyvai savo meistriškumą demonstravo mieste vykusiame tarptautinio šokio festivalio-konkurso „Aušrinė žvaigždė“ konkursinėje dalyje. Tą patį mėnesį Šiauliuose vyko ir Baltijos šalių dainos ir šokio festivalis „Vasaros šėlsmas“, VIII tarptautinis mušamųjų instrumentų festivalis „Ritmas kitaip 2022“, tarptautinis Sauliaus Sondeckio jaunųjų stygininkų ir pianistų konkursas-festivalis. Liepos mėnesio antroje pusėje scenos mėgėjus Kurtuvėnuose (Šiaulių r.) sukvietė XXII teatrų festivalis-konkursas „Kartu“, skirtas Povilo Višinskio vardo prizui laimėti. Na o gruodžio mėnesį šiauliškiai ir jų svečiai kviečiami į tarptautinį šiuolaikinio šokio festivalį-konkursą „Ledo gėlės“, kuriame planuoja dalyvauti Lietuvos ir įvairių užsienio šalių moksleiviai.

Rugpjūčio mėn. į ŠILALĖS mieste vykusios linksmos muzikos festivalį „Brizgėls“ buvo suvažia-vusiosios liaudiškos muzikos kapelos.

TELŠIŲ Žemaitės dramos teatre šį rudenį vyko du tarptautiniai festivaliai, kurie čia organizuojami kas antri metai: III festivalis „TEATRAdimai 2022“ ir II profesionalaus šokio festivalis „Šok'as 2022“. Ryškėnuose (Telšių r.) lapkričio mėnesio pabaigoje vyko čia taip pat kas du metai organizuojami liaudiškų šokių renginiai, sujungti į vieną pynę – „Mes nupinsim šokių raštą“.

Jei šių renginių užuolaidą praskleisime daugiau ir pažiūrėsime, kiek juose turi galimybę dalyvauti vaikai ir jaunimas, pagrindo pasakyti, kad viskas čia labai gerai ir jiems čia daug galimybių pasireikšti, tikrai kad negalėsime, bet negalime pasakyti, kad nebuvo tarptautinių renginių, skirtų tik vaikams ir jaunimui ar renginių, kuriuose jie galėjo dalyvauti kartu su suaugusiais. Šiuo atveju reikėtų neužmiršti, kad kai kurie tradiciniai tiek suaugusiesiems, tiek vaikams ir jaunimui skirti tradiciniai tarptautiniai kultūros renginiai vyksta tik kas du, trys metai. Pvz., nuo 2012-ųjų Telšiuose organizuojamas didelio vaikų ir jaunimo dėmesio sulaukiantis tarptautinis jaunimo teatrų festivalis „Teatras– tautos sparnai“ vyksta kas antri metai.

Regiono vaikų ir jaunimo meno kolektyvai bei jaunieji atlikėjai, solistai turi galimybę dalyvauti ir Vilniuje, Kaune bei kituose Lietuvos etnografiniuose regionuose vykstančiuose tarptautiniuose renginiuose, festivaliuose, konkursuose. Taigi, nors to gero ir nėra per daug, laikas būtų pasižiūrėti, kas šiemet dalyvavo bent keliuose pasirinkimo būdu atrinktuose vaikams ir jaunimui skirtuose tarptautiniuose kultūros festivaliuose, šventėse.

Akivaizdu, kad beveik visuose folkloro festivaliuose galimybę dalyvauti turėjo vaikų ir jaunimo folkloro kolektyvai, nemažai šio amžiaus dainininkų, muzikantų ir šokėjų šventėse, konkursuose dalyvavo ir kartu su vyresnio amžiaus žmonėmis. Šiuo atveju ne išimtis ir Jurbarko šiemet vykęs IX folkloro festivalis „Ant vandens“. Jame koncertuojančius galėjai pamatyti ir Griškabūdžio kultūros centro vaikų ir jaunimo folkloro ansamblio „Užnovietis“ (vad. Raimonda Černevičiūtė) bei Jurbarko kultūros centro folkloro grupės „Imsriukai“ (vad. Birutė Bartkutė) dalyvius. Svarbu ne tik dalyvauti, bet ir stebėti, kas tokiuose renginiuose vyksta, mokytis iš scenoje jau ne naujokais esančių kolektyvų ir atlikėjų.

Jurbarko vykstant vaikų ir jaunimo teatrų kūrybinėms dirbtuvėms-festivaliui „Vaivorykštė 2022“ spalio 14 d. šio miesto Vytauto Didžiojo progimnazijoje Šiaulių menų mokyklos vaikų ir jaunimo teatro studija „Kompanija šauni“ parodė savo kūrybos spektaklį „Ašou“ (rež. Dalė ir Virginijus Dargiai). Vyko ir Teatro dirbtuvės, kuriose buvo galimybė susitikti, pabendrauti su Lietuvos teatro ir muzikos akademijos II vaidybos kurso studentais Aidu Aš-

monu, Lugne Ladauskaite, Ieva Gribauskaite, Gediminu Iloniu bei režisūros I kurso studente Marija Vasiliauskaite ir vaidybos I kurso studentu Simonu Goptaičiu. Teatro laboratorijos-susitikimai vyko ir su aktore, režisiere, teatrologe Violeta Mičiulienė, su režisieriumi, rašytoju Vytautu V. Landsbergiu. Spalio 14-ąją spektaklį „Juodraščiai“ (rež. Jolanta Kazlauskienė), pastatytą pagal Krystal Sutherland romano „Mūsų širdžių chemija“ motyvus parodė Tauragės meno mokyklos Pilies teatras, o Pasvalio jaunimo teatras „DrAma“ – spektaklį „Mano mamos neišmoktos pamokos“ (rež. Asta Simonaitė), pastatytą pagal Aleksandr Špilevoj to paties pavadinimo kūrinį. Jurbarkiškieji festivalio metu pamatė ir Vilniaus rajono Pagirių gimnazijos teatro studijos „Faktas“ spektaklį „Aktų salė“ (autorius Augustas Sireikis, rež. Vidmantas Fijalkauskas), Plungės kultūros centro teatro „Saula“ spektaklį „Nereikalingi“ (rež. Romas Matulis ir Sigita Matulienė), pastatytą pagal Juozo Glinskio pjeses. Ignalinos Česlovo Kudabos gimnazijos teatras „IKI“ suvaidino pagal Vytauto Račicko romaną gimusį spektaklį „Baltos duryš“ (rež. Jolanta Narbutaitienė). Festivalio jaunieji šeimininkai – Jurbarko kultūros centro vaikų ir jaunimo teatras „Vaivorykštė“ scenos mylėtojus nudžiugino M. Burgess spektakliu „Heroinas“ (rež. Birutė Šneiderienė). Festivalio dienomis buvo parodytas ir „Teatro P“ spektaklis (poetinis vakaras-vykimas) „Vakaras O“, o renginių maratoną užbaigė spalio 15-osios popietę parodytos Vilniaus miesto teatro „Atviras ratas“ biografines improvizacijos „Juoda-balta“ (rež. Aidas Giniotis). Šiuo atveju nematėme tik iš užsienio šalių atvykusių kolektyvų, nors metų pradžioje buvo numatyta, kad jis bus tarptautinis. Planai kartais keičiasi, o ypač šiomet, kai pas kaimynus – karas, kuris daro didelį poveikį tiek mums, tiek ir visai Europai, daugeliui kitų pasaulio regionų.

Na o dabar žvilgtelėkime, kiek vietos vaikams ir jaunimui buvo skirta birželio mėnesio pradžioje 4 dienas Mažeikiuose tiesiogine to žodžio prasme vėją kėlusioje Žemaičių dūdų šventėje. Tai, kas ten vyko, gali gerokai nustebinti:

Birželio 1-ąją, kaip ir dera, savo vaikais galėjo džiaugtis tėveliai – ta diena mieste buvo skirta Lietuvos moksleivių liaudiškų šokių kolektyvų festivaliui „Vaikystės glėby“, o Mažeikių dailės mokykloje vyko edukacinis užsiėmimas, instaliacija ir paroda

„Pagauk vėją“. Pavakary, šokių kolektyvų eisena pasuko į Senamiesčio parko aikštę, kur vyko šventinis koncertas „Vaikystės glėby“. Dalyvavo Akmenės rajono kultūros centro liaudiškų šokių grupė (Akmenė), „Kibirkštėlė“ (Joniškis), „Straksiukas“ (Kretinga), „Javonėlis“ (Marijampolė), „Kauškutis“, „Saulė“, „Solo“, „Mūza“, „Džesi“ (Mažeikiai), „Šokio magija“ (Viekšniai, Mažeikių r.), „Rytagonė“ (Naujoji Akmenė), „Diemedėlis“, „Liuoksinis“, „Sūkurėlis“ (Šiauliai), Liaudiškų šokių grupė (Kuršėnai, Šiaulių r.), „Atlaja“ (Šilutė), „Žemaitukai“ (Nevarėnai, Telšių r.), „Gintarėliai“ (Ramygala, Panevėžio r.), „Žemynėlė“, „Kanapėlė“, „Siaustinis“ (Panevėžys), „Suvartukas“ (Plungė), „Šalčia“

(Nukelta į 46 p.)

(Punskas, Lenkija), Vilkaviškio kultūros centro merginų šokių kolektyvas „Vyželė“ (Vilkaviškis), Santaka (Pilviškiai, Vilkaviškio r.), „Sukutis“, „Rasodėlė“, „Viltukas“ (Vilnius).

Birželio 2-ąją į festivalio renginius įsiliejo Mažeikiuose vykusio Mažoji dainų šventė puikiu, įtraukiančiu pavadinimu „Muzika žiedų ir vėjo“. Jo metu Senamiesčio parko aikštėje koncertavo ikimokyklinio amžiaus dainuojantys vaikai, jaunučiai ir jaunieji, mieste vyko vaikų chorų šventinė eisena. Renginiuose dalyvavo Akmenės r. meno mokyklos kolektyvas E. Balsio menų gimnazijos, J. Karoso muzikos mokyklos, Vitės progimnazijos kolektyvai (Klaipėda), „Dainorėliai“ (Kretinga), K. Jagmino pradinės mokyklos, Kalnėnų progimnazijos, V. Klovos muzikos mokyklos, Pavasario progimnazijos, M. Račkausko gimnazijos, Žiburėlio pradinės mokyklos kolektyvai (Mažeikiai), J. Vitkaus-Kazimieraičio pagrindinės mokyklos kolektyvas (Tirkšliai), Gegužių progimnazijos, Romuvos progimnazijos, Šiaulių 1-osios muzikos mokyklos, kolektyvai, meninio ugdymo studija „Mikitukas“ (Šiauliai), Kauno 1-osios muzikos mokyklos, Telšių meno mokyklos, A. Raudonikio meno mokyklos (Žagarė) kolektyvai.

Tą dieną buvo surengta ir iškilminga Mažeikių krašto kultūros premijos įteikimo ceremonija.

Birželio 3-ąją daug smalsuolių sulaukė mieste vykęs šachmatų turnyras bei Lietuvos galiūnų čempionato I etapas. Muzikos gerbėjus tos dienos vakare nudžiugino iš Latvijos atvykusio kolektyvo „Big Al & The Jokers“ (Latvija) koncertas.

Na o birželio 4 dienos ryte užgaudus dūdoms, prasidėjo pučiamųjų instrumentų orkestro šėlsmas Mažeikių gatvėse, miestą išjudino ir pučiamųjų instrumentų orkestrų bei šokių kolektyvų šventinė eisena. Dieną įvairiose miesto vietose koncertavo pučiamųjų instrumentų orkestrai, o pavakary Senamiesčio parko aikštėje didžiulio dėmesio sulaukė Didysis Žemaičių dūdų šventės koncertas.

Renginiuose dalyvavo Lietuvos kariuomenės orkestras, Karinių oro ir jūrų pajėgų orkestrai, Kybartų kultūros centro pučiamųjų instrumentų orkestras „Kybartai“ ir choreografinė grupė „Liepos“, Mažeikių Vytauto Klovos muzikos mokyklos pučiamųjų instrumentų orkestras „Griaustinis“, Moksleivių namų šokių studija „Saulė“, Mažeikių choreografijos mokyklos mišrus choras „Draugystė“, Pabradės fanfarinis orkestras ir šokių grupė „Gelmė“, Panevėžio muzikinio teatro pučiamųjų instrumentų orkestras „Garsas“, Panevėžio rajono Šilagalio kultūros centro varinių pučiamųjų instrumentų orkestras „Sklepučini“, Panevėžio rajono jungtinis varinių pučiamųjų instrumentų orkestras „Aukštyn“ ir Panevėžio rajono Naujamiesčio šokių grupė „Fiva“, Siguldos pučiamųjų instrumentų orkestras „Silver-sound“ (Latvija), Šiaulių pučiamųjų instrumentų orkestras, choreografijos studija „Aušrelė“, Vilkaviškio jaunimo pučiamųjų instrumentų orkestras ir choreografinė grupė. Festivalį užbaigė vakare toje pačioje Mažeikių Senamiesčio parko aikštėje įvykęs Sauliaus Prūsaičio ir grupės koncertas.

Tokia plati, įvairi ir meno kolektyvais gausi dar vieno Žemaitijoje vykusio tarptautinio festivalio programa. Šiuo atveju matėme tris kolektyvus, atvykusius į festivalį iš užsienio (iš Latvijos ir Lenkijos), tad jau galima sakyti, kad jis tikrai buvo tarptautinis.

Pasižiūrėję, kas vyko daugelyje kitų sąlyginai mišriais (ne tik vaikų ir jaunimo) galimuose pavadinimuose festivaliuose, pamatytume panašų vaizdą. Vaikai, jaunimas juose neužmirštami, ką jau bekalbėti apie tuos renginius, kurie skirti tik jaunimui ir moksleiviams, jų meninių gabumų skatinimui ir ugdymui, meistriškumo demonstravimui. Sudėtinga būtų kiekvieną tokį ar panašų renginį aptarti vienoje publikacijoje. Be abejo, būtų geriau, jei turėtume galimybę juose patys sudalyvauti.

Na o baigiant taip ir norisi pasakyti: periferija, Lietuvos etnografiniai regionai šiandien – ne provincija. Tiems, kas mėgsta teatrą, dainą, šokį, muziką, yra ir ką veikti, ir kur savo gebėjimus parodyti.